

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1553. usque ad annum 1557

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1771

VD18 9011857X

§. 5. De lingua Græca.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66565)

temnere oportet, Paganismi æmulationem.

§. V.

De lingua Græca.

Ut gratum Ecclesiæ obsequium præstari valeat, maxime necessaria videtur lingua Græca, quæ ad restaurandas literas plurimum conferebat, ac eodem ferme tempore, quo purioris linguæ latinæ studium invalescebat, etiam hujus idiomatis peritia reflorescere cæperat. Neminem latet, quantis confusionum tenebris Græcæ linguæ ignorantia per octo, vel novem sæcula doctissimos etiam Ecclesiæ latinæ Viros involverit, quamvis tarde nimis aut remedium innotesceret, aut illius usus placeret, quinimo adhuc Divi Thomæ ætate Græcum idioma adeo abominatoni erat, ut veluti scopulus declinaretur juxta illud: *Græcum est, non legitur*. Nilominus potissima ex parte Concilia Generalia hoc idiomate sunt conscripta, ac Græcæ Ecclesiæ Patres, quorum quamplurimi sunt, non minus, quam Latini perlegi merentur, imo ex his æque, ac ex illis traditionis pars eruitur, atque illis pariter Ecclesiasticæ doctrinæ depositum commissum est: Verum qua ratione illorum opera rite intelligi poterunt, absque Græci idiomatis peritia?

Hist. Eccles. Tom. XLII.

b præ-

XVIII DISSERTATIONIS §. V.

præcipue cum versiones ferine semper aut minus integræ, aut minus exactæ sint, necnon ex illis celebriores plerumque verborum vim, quam autographa continent, nonnisi languida expressione exhibent. Itaque per hujus linguæ ignorantiam Lector semetipsum spoliat quadam parte illius fructus, quem integrum colligere posset, nisi illum, ut ita dicam, ab aliena manu decerptum reciperet. Insuper si circa genuinum cujusdam textus sensum, ut non raro fieri amat, dubitatio exoritur, non ex versione lucem accipere quis poterit, cum non de ea, sed de ipso textu controvertatur, nec ex versione, sed ex ipso Archetypo decisio hauriri debeat: hinc is, qui Græcum idioma calet, beatior est illo, qui illud ignorat: insuper longe uberiores ille reportat fructus, majorique perfunditur jucunditate, qui quemcunque Auctorem in eadem, qua hic usus est, lingua pervolvere potest. Denique Novi Testamenti Codices in Græca lingua sunt conscripti, unde eruditum Lectorem, etsi eum reverentia Sacris hisce oraculis debita ad istius idiomatis, in quo Spiritus Sanctus hasce veritates dicebat, studium sat potenter non stimulet, saltem eas rite intelligendi necessitas ad hujus peritiæ aviditatem com-

compelleret. Valde dubius hæreo, an ejusmodi animadversiones adeo necessariæ fuerint factæ, priusquam sæculo decimo quinto ad medium vergente Turcæ Græciam invaserant, ac proin illius Regni Doctores ad alias Regiones nostris magis vicinas sese recipere cogebantur: haud tamen a vero abluisse videbor, si edixero, quod ad funestum hunc eventum in Europa linguæ græcæ studium, ejusque restauratio revocanda sit. Prior omnibus Italia ex Græciæ ruina in hoc studio ditescere cæperat; Græcos enim Medicæi, quæ nobilissima sane est familia, primi in suo sinu fovebant, & haud immerito dici potest, quod asyli in Europa concessi pensum unice ex beneficiis, ac favoribus, quos a Medicæis receperunt, largiter dederint. Præprimis in Italia cum ingenti nominis sui fama Chrysoloras græcum idioma tradebat, plurimosque sibi conciliabat discipulos, qui Magistri sui labores uberrimo honorum fœnore compensabant; quippe tam amplam sibi comparabant venerationem, totque præmia sibi emerebantur, ut excitata aliorum æmulatione brevi lingua Græca paulo ante adeo neglecta, ac ferme incognita pene innumeris fieret familiaris, eamque ignorare dedecori esset. Insuper Demetrius Chalcondyles, Agyropulus,

ropulus, Budæus, Erasmus, pluresque alii non modo per maximam illorum, qui ad eorum prælectiones undique confluebant, frequentiam, sed præcipue ob ingentem, qua hanc linguam edocebant, dexteritatem non parum conferebant, ut hoc idioma summo in honore haberetur. Denique ex hisce Græcis, quos Medicæa Domus receperat, nonnulli, pluresque illorum Discipuli in Franciam commigrabant, quos Ludovicus XI. læto animo exceperat, eosque præmiorum amplitudine in Regno retinebat; nam eorundem plures honorificis, quas forte in sua patria sperare haud potuissent, pensionibus ibidem augebantur, ac præ ceteris Anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo Gregorius Tiphernas natione Italus, qui Chrysoloræ magisterio utebatur, Parisiis linguam Græcam edocuit, successoremque habuit Georgium Hieronymum, Magistrum celebris illius Reuchlini, qui de hæresi, quam forte nunquam in mente habebat, suspectus credebatur. Itaque horum ope nondum evoluto viginti annorum spatio linguæ Græcæ studium per universam ferme Europam felicissimo progressu propagatum fuerat.

Hac ratione antiquitas tam Ecclesiastica, quam profana haud amplius Regiis videbatur Doctoribus incognita; quam-

quamplurimi enim, quin de suo otio, ac domestica tranquillitate quicquam remitterent, illam non sine animi voluptate, ingentique proventu intra lares suos pervolvere poterant; quippe plurimis datum erat veritatem in suo fonte haurire, simulque illorum vilipensionem evitare, qui eam veluti rem omnino peregrinam respuebant; insuper valebant falsitatis convinci, quicumque, ut sua figmenta fulcirent, aut errores suos defenderent, summopere venerabilium antiquitatis nominum auctoritate gloriabantur. Præterea Catholici, quoties cum hæreticis in arenam descendere cogebantur, iisdem arma, quibus hi adversus Ecclesiam utebantur, e manibus extorquebant, illosque iisdem vincebant testimoniis, quæ adversus nostra dogmata velut invictissima tela vibrabant.

§. VI.

De Idiomate Hebraico.

Inter omnia studia Viro Ecclesiastico, ac cuicumque alteri erudito, cui divinarum literarum sensum assequi placet, ac pro suo arbitrio temporis horas impendere integrum est, nullum aliud, quam linguæ hebraicæ studium magis convenit, nec alia re minus carere valet. Enimvero hujus scientiæ necessitas jam